KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-35 d.d. 1 februari 2012
(mr. J. Wortel, voorzitter, drs. L.B. Lauwaars RA en de heer G.J.P. Okkema, leden en mevrouw mr. J. Hardenberg, secretaris)

Samenvatting

Adviesrelatie. Advies tot wijziging profiel. Ondanks overweging aandelen, geen tekortkoming die tot voor vergoeding in aanmerking komende schade heeft geleid.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het verzoek tot geschilbeslechting, ontvangen op 20 september 2010;
- het antwoord van Aangeslotene van 9 februari 2011;
- de repliek van Consument van 24 februari 2011;
- de dupliek van Aangeslotene van 29 maart 2011;
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening.

De Commissie stelt vast dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid en dat partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.
De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling te Den Haag op 5 oktober 2011. Aldaar zijn partijen verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1 Op 28 november 2005 heeft Aangeslotene een beleggingsvoorstel op schrift gesteld waarin zij onder meer heeft geschreven:
"De samenstelling van dit voorstel is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
- *u wilt beleggen met voornamelijk als doel om vermogensgroei te realiseren;*
- *u heeft EUR 260.000,– beschikbaar om te beleggen voor dit doel. (…);*
- *de belegging kan voor middellange termijn worden uitgezet;*
- *u heeft aangegeven te willen beleggen volgens beleggersprofiel I.*

Beleggersprofiel I (zéér defensief)
U vindt een zekere opbrengst belangrijker dan de kans op een hoger, maar onzeker rendement."

2.2 Op 12 januari 2006 heeft een gesprek plaatsgevonden naar aanleiding waarvan Aangeslotene een gewijzigd beleggingsvoorstel heeft opgesteld. In haar begeleidende brief heeft zij geschreven, voor zover thans relevant:
"Zoals afgesproken tijdens ons gesprek heb ik contact opgenomen met onze beleggingsafdeling om na te gaan hoe het komt dat de prognose rendementen in één

maand zodanig kunnen afwijken dat wij moeten uitkijken naar een offensiever beleggingsprofiel. (…)"
en
"Tijdens ons gesprek hebben wij vastgesteld dat u met een belegging volgens portefeuillemodel I uit zou komen op een gemiddeld rendement van ca. 2,9%. Gezien de huidige rentevergoeding op de (…) spaarrekening van 2,8% levert een belegging conform dit model u weinig op. Om op een redelijk rendement ten opzichte van de rentevergoeding op de spaarmarkt uit te komen, adviseer ik u te beleggen conform ons portefeuillemodel II. (…)"

2.3 Op 2 februari 2006 heeft Consument het antwoordformulier beleggersprofiel ondertekend. Hierin is vastgesteld dat portefeuillemodel II het beste bij zijn persoonlijke situatie past. Dit profiel kent de volgende aanbevolen samenstelling:

Aandelen	22%
Onroerend goed	3%
Obligaties	45%
Liquiditeiten	30%.

2.4 Op 8 februari 2006 heeft Consument op advies van Aangeslotene een bedrag van € 99.500,- belegd in het X-Fonds. Op dezelfde datum heeft Consument op eigen initiatief een bedrag van € 39.800,- belegd in het Delta Lloyd Select Dividend Fonds.

2.5 Uit het portefeuilleoverzicht van 31 maart 2006 blijkt dat de portefeuille van Consument op dat moment een totale waarde vertegenwoordigde van € 204.082,70 en was opgebouwd uit 50% aandelen, 40% obligaties en 10% liquiditeiten. Verder blijkt uit dit overzicht dat Consument over een aantal bankrekeningen beschikt die niet zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille.

2.6 Op respectievelijk 29 september en 29 december 2006, 30 maart, 29 juni, 28 september en 31 december 2007, 31 maart, 30 juni en 31 december 2008 en 31 maart en 30 juni 2009 heeft Aangeslotene automatisch gegenereerde brieven gestuurd aan Consument waarin zij hem heeft gewezen op de afwijking in zijn portefeuille van het vastgestelde portefeuillemodel.

2.7 Eind 2007 heeft Consument een deel van de in zijn portefeuille aanwezige obligaties verkocht en de opbrengst op een spaarrekening gezet. Verder heeft hij in deze periode een deel van zijn liquide vermogen overgeboekt naar een derde.

3 Geschil

3.1 Consument vordert vergoeding van de door hem als gevolg van het handelen van Aangeslotene geleden schade. Consument heeft zijn schade begroot op een bedrag ad € 22.000,-, zijnde het koersverlies dat is geleden op het X-Fonds en op het Delta Lloyd Select Dividend Fonds minus de ontvangen dividenden, berekend over drie jaar.

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.

- Aangeslotene heeft in strijd gehandeld met haar zorgplicht door het beleggingsprofiel van Consument te wijzigen van profiel I naar profiel II, terwijl dit

profiel II niet in overeenstemming is met de wensen van Consument. Deze wijziging in het profiel heeft geresulteerd in een verlies dat er anders niet zou zijn geweest.

3.3 Aangeslotene heeft gemotiveerd verweer gevoerd. De door partijen betrokken stellingen worden in het hiernavolgende voor zover nodig besproken.

4 Beoordeling

Naar aanleiding van het over en weer door partijen gestelde en hetgeen door hen tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht, overweegt de Commissie als volgt.

4.1 De Commissie stelt vast dat tussen partijen een adviesrelatie bestaat. Kern van een adviesrelatie is dat de belegger beslissingen neemt over het al dan niet uitvoeren van transacties na verkregen advies van een beleggingsadviseur van de instelling waarmee hij een beleggingsrelatie onderhoudt. Omdat de belegger in een adviesrelatie uiteindelijk zelf de beslissingen neemt, is hij in beginsel zelf verantwoordelijk voor de gevolgen van die beslissingen. Dit kan slechts anders zijn als komt vast te staan dat de adviseur niet heeft gehandeld zoals een redelijk bekwaam en redelijk handelend beleggingsadviseur betaamt.

4.2 Bij aanvang van de adviesrelatie is het beleggingsprofiel van Consument vastgesteld op beleggingprofiel I (zeer defensief). Reeds twee maanden daarna is dit profiel gewijzigd naar beleggingsprofiel II (defensief). Tot deze wijziging heeft Consument besloten op advies van Aangeslotene Uit dat advies, hierboven weergegeven onder 2.2, blijkt dat tussen Consument aan Aangeslotene was besproken dat Consument streefde naar een zo hoog mogelijk rendement.

4.3 Aangeslotene heeft toegelicht dat hierbij een rol heeft gespeeld dat binnen haar onderneming, kort na aanvang van de adviesrelatie met Consument, het geprognosticeerde rendement voor de verschillende profielen naar beneden is bijgesteld waardoor het verschil tussen het voor profiel I geprognosticeerde rendement en de rente op een spaarrekening bijna nihil werd. Dat resultaat strookte niet met de rendementswens van Consument.
Consument heeft niet weersproken dat hij zich jegens Aangeslotene in deze zin over het door hem verlangde rendement heeft uitgelaten. De Commissie stelt verder vast dat het verschil tussen beleggingsprofiel I en beleggingsprofiel II relatief gering is; in profiel II mag in beperkte mate in aandelen worden belegd, in profiel I is dat niet het geval. Daarnaast acht de Commissie van belang dat de profielwijziging niet alleen aansluit op het tevoren gevoerde overleg, maar Consument ook voldoende tijd heeft gehad om over de voorgestelde wijziging na te denken, daarover nadere informatie in te winnen en eventueel daarover vragen te stellen. Hij is immers pas een aantal weken na het eerste gesprek omtrent de wijziging overgegaan tot de ondertekening van het Antwoordformulier Beleggersprofiel. De Commissie moet er dan ook vanuit gaan dat Consument een weloverwogen beslissing heeft genomen althans heeft kunnen nemen.

4.4 Dit een en ander in aanmerking genomen, kan naar het oordeel van de Commissie niet worden gezegd dat het advies tot wijziging van het profiel, zodanig dat – anders dan in de eerste fase van de adviesrelatie was overeengekomen – in beperkte mate in aandelen kon worden belegd, geen advies was dat een redelijk bekwaam, redelijk handelend beleggingsadviseur niet had mogen geven.

4.5 Consument stelt dat zijn schade is geleden op de twee onder 2.4 genoemde beleggingen die hij in 2006, derhalve (ruim) na de aanpassing van zijn beleggingsprofiel, heeft aangekocht.

4.6 Het X-Fonds is een mixfonds dat belegt in obligaties, aandelen, onroerendgoedfondsen en liquide middelen. Deze onderliggende samenstelling is zichtbaar in het vermogensoverzicht: het deel dat is belegd in aandelen, staat in het vermogensoverzicht onder de categorie aandelen enzovoorts.

4.7 Het Delta Lloyd Select Dividend Fonds belegt voor 100% in aandelen. Consument erkent dat het initiatief om in dit fonds te beleggen van hemzelf is uitgegaan. Wèl heeft hij Aangeslotene dienaangaande om advies gevraagd, waarop Aangeslotene positief heeft geadviseerd.

4.8 Na de belegging in deze twee fondsen was de portefeuille niet langer in overeenstemming met de portefeuillesamenstelling die behoort bij het overeengekomen profiel II, aangezien er een (aanzienlijke) overweging in aandelen was ontstaan. De Commissie verwerpt het standpunt van Aangeslotene dat in dit verband ook de door Consument aangehouden geldsaldi in de portefeuillesamenstelling moeten worden betrokken (waardoor het relatieve belang van de zakelijke waarden weer zou worden gereduceerd). Zulk meewegen van op andere rekeningen aangehouden liquiditeiten in de zogenaamde asset allocatie zou met zoveel woorden moeten zijn overeengekomen, en nergens blijkt uit dat Consument daarmee akkoord is gegaan. Bovendien blijkt uit het onder 2.5 genoemde portefeuille-overzicht dat ook Aangeslotene die geldrekeningen niet tot de beleggingen rekende.

4.9 Noch het advies deze twee fondsen in de portefeuille op te nemen, noch de daardoor ontstane overweging in aandelen (afgemeten aan het overeengekomen profiel II), leveren naar het oordeel van de Commissie een tekortkoming op die tot voor vergoeding in aanmerking komende schade heeft geleid. Voor dat oordeel is bepalend:

- dat Consument weliswaar zijn (koers)risico's zo beperkt mogelijk wilde houden, maar geen genoegen wilde nemen met een rendement dat niet veel hoger was dan de rente op een spaarrekening;
- de Commissie op basis van de stukken kan vaststellen dat de beleggingen van de twee bovengenoemde fondsen kennelijk zijn geselecteerd op de verwachting van een hoog en constant (rechtstreeks) rendement, met een door selectie en spreiding beperkt koersrisico;
- Aangeslotene onweersproken heeft gesteld dat de dividendinkomsten van Consument uit deze beleggingen de door hem gestelde schade tenminste evenaren.

4.10 Daarbij komt dan nog dat zelfs indien zou moeten worden aangenomen dat de tekortkoming aan de zijde van Aangeslotene tot schade heeft gevoerd, een deel daarvan voor rekening van Consument zou moeten blijven wegens het achterwege laten van maatregelen om zijn schade te beperken. In de onder 2.6 genoemde brieven is Consument er, gedurende meerdere jaren, op gewezen dat de portefeuille van het profiel afweek. Consument had dus ook zelf actie kunnen en moeten ondernemen indien hij het daaraan verbonden - van algemene bekendheid te achten - koersrisico niet wilde accepteren.

4.11 De Commissie kan derhalve geen oorzakelijk verband vaststellen tussen de aan Aangeslotene verweten tekortkoming en de gestelde schade. De vordering van Consument moet om die reden worden afgewezen. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

5. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.